

Raadsjournaal

2023

Inhoudsopgave

Update duurzaamheid	1
Zon op bedrijfsdaken	1
Omgevingsfonds Buren	1
Herijken warmteplan 2022-2024.....	2
Energie besparen en isoleren.....	2
Aanpak energiearmoede	3
Verduurzaming maatschappelijke organisaties.....	4
Tentoonstelling verduurzaming monumenten en historische panden	4
NK Tegelwippen: tegeltaxi op 13 oktober.....	5
Groen het op Burens Initiatievenfestival.....	5
Voortgang SPUK GALA	6
Buren Beweegt!	6
Nieuwsflits Buren Beweegt!	6
Alle basisscholen krijgen een muurwatertappunt.....	7
Besluit op de begroting 2024 GGD Gelderland-Zuid.....	7

Update duurzaamheid

De afgelopen maanden zijn veel stappen gezet. De komende maanden gaat er nog veel gebeuren. We geven u graag een update over de ontwikkelingen rondom duurzaamheid. Ontvangt u de nieuwsbrief 'Duurzaam Buren' al? Inschrijven kan via buren.nl/duurzaamheid.

Zon op bedrijfsdaken

Eerder dit jaar stelde het college het 'actieplan zon op dak' vast. Het doel van het actieplan is een verdubbeling van het aantal zonnepanelen op daken eind 2025 ten opzichte van begin 2023. Per doelgroep stimuleren we de plaatsing van zonnepanelen op verschillende manieren. Eén van de acties is het aanbieden van energiescans aan ondernemers. Tijdens de energiescan inventariseert Energie Samen Rivierenland (ESR) onder andere de (subsidie)mogelijkheden voor zonnepanelen. Daarnaast adviseren zij over het nemen van energiebesparende maatregelen die passend zijn bij het bedrijf. Ondernemers kunnen zich aanmelden voor de energiescan door een mail te sturen naar duurzaamheid@buren.nl.

Omgevingsfonds Buren

Zonnevelden in Buren gaan de komende jaren voor veel lokale energie zorgen. De gemeenteraad heeft bepaald dat exploitanten een bijdrage storten in een Omgevingsfonds ter compensatie van de minder positieve kanten van grootschalige energieopwekking. Met het geld van het Omgevingsfonds kunnen projecten betaald worden die de leefomgeving verbeteren.

Omgevingsfonds door inwoners

Het Omgevingsfonds Buren wordt gevormd door inwoners uit de gemeente: zij beslissen over besteding van het geld van het Omgevingsfonds. Dit doen zij op voordracht van direct omwonenden van projecten met grootschalige opwek. De hoogte van de bijdrage wordt bepaald door het aantal opgewekte megawatt (MWh): voor elke MWh wordt € 1 gestort in het Omgevingsfonds.

Vanaf de oprichting van het Omgevingsfonds Buren op 5 september 2023 worden de gelden die in het omgevingsfonds gestort worden, beheerd door het Omgevingsfonds. De voorzitter van het bestuur van het Omgevingsfonds is Pier Vellinga. Hij ontving bij de feestelijke start van het Omgevingsfonds een eerste symbolische bijdrage van € 10.000 van K3, die de zonnevelden bij het Lingemeer exploiteert.

Meer initiatieven

Dit bedrag is voorlopig het enige op de rekening van het Omgevingsfonds. Op dit moment zijn verschillende initiatieven om zonne-energie op te wekken in ontwikkeling. Deze gaan waarschijnlijk de komende jaren gerealiseerd worden.

Pas na realisatie wordt er een bijdrage gestort in het Omgevingsfonds. Als alle initiatieven, die nu in ontwikkeling zijn, volledig gerealiseerd zijn, gaat het om 60 hectare aan zonneveld. Dan kan het bedrag oplopen tot naar schatting € 55.000 per jaar. Dit is afhankelijk van het aantal opgewekte MWh.

We gaan alleen uit van zon initiatieven. Het Omgevingsfonds is bevoegd om, binnen de reglementen van het Omgevingsfonds, zelf te bepalen waar de bijdrage aan de leefbaarheid in de omgeving van het project naartoe gaat. Dit gebeurt altijd in samenspraak met de directe omgeving. In de jaarrekening legt het Omgevingsfonds verantwoording af over de besteding van de gelden.

Meer informatie via www.omgevingsfondsburen.nl.

Herijken warmteplan 2022-2024

De gemeente Buren heeft in 2021 het warmteplan 2022 – 2024 vastgesteld. Sindsdien werken we hard aan de warmtetransitie. We investeren op dit moment vooral in het beperken van het gebruik van energie. Dit doen we volgens het plan 'besparen, isoleren en meer'. Met verschillende inwonersgroepen in Lingemeer en Maurik zijn wij de volgende stap in de warmtetransitie aan het verkennen: hoe kunnen we huizen verwarmen zonder aardgas. Op dit moment onderzoeken we wat de potentie is om woningen te verwarmen met bijvoorbeeld aquathermie.

Warmteplan bijstellen

Omdat er nu technische en wettelijke ontwikkelingen zijn, die we in 2021 bij het vaststellen van het warmteplan niet in beeld hadden, moeten we het warmteplan 2022-2024 bijstellen. De belangrijkste onderdelen waarop we het warmteplan moeten aanpassen zijn:

- de technische ontwikkelingen en;
- de wettelijke ontwikkelingen zoals;
 - o de wet collectieve warmte;
 - o het warmteprogramma onder de Omgevingswet en;
 - o de netcongestie waardoor stroom een schaars goed geworden is en niet alles meer mogelijk is.

Voorstel eerste kwartaal 2024

In het aangepaste warmteplan brengen we in kaart wat haalbare (bij voorkeur collectieve) oplossingen zijn. Ook willen we op hoofdlijnen een indicatie van de kosten in beeld krijgen, die deze oplossingen met zich mee brengen. Daarnaast willen we kijken hoe deze bekostigd kunnen worden. We verwachten in het eerste kwartaal van 2024 met een voorstel te komen richting u als raad. Zo wordt de gemeenteraad tijdig in staat gesteld om kaders en richting aan deze ontwikkeling te geven.

Beeldvormende avond november 2023

Dit is een complex onderwerp waarbij elke keuze gevolgen heeft. Tijdens een beeldvormende avond in november 2023 willen we de stand van zaken op inhoud en proces met u delen. Op die avond is er gelegenheid om aan te geven wat u nodig heeft om een goed beeld te krijgen van de dilemma's, keuzes én de gevolgen daarvan in het warmteplan.

Energie besparen en isoleren

In het plan 'Besparen, isoleren en meer' staat omschreven hoe woningen klaar te maken zijn om van het aardgas af te gaan (aardgasvrij-gereed). In het plan staan beleidskaders en een eerste fase van een uitvoeringsplan. Het plan omschrijft drie stappen naar aardgasvrij-gereed:

- Energie besparen met kleine aanpassingen: radiatorfolie, ledlampen en advies van energiecoach.
- Grootschalig isoleren: dak-, glas-, vloer- en spouwmuurisolatie.
- Laatste aanpassingen naar aardgasvrij-gereed: vloerverwarming, elektrisch koken en verzwaring meterkast.

In oktober starten de eerste acties uit dit plan. Zo gaan we bijvoorbeeld vanaf half oktober de kernen in met de WoonWijzerWagen. Meer informatie komt daarover op

www.buren.nl/duurzaamheid/isoleren.

Ook bereiden we de uitvoering van het nationale isolatieprogramma en een collectieve inkoopactie voor. Zo komen er acties voor verschillende doelgroepen waar isolatie een behoorlijk verschil kan maken. Denk aan woningen met een slecht energielabel (EFG-labels). Ook huishoudens met een beter label (A – D), monumenteigenaren, huurders en huishoudens met energiearmoede kunnen meedoen. In het volgende raadsjournaal geven we een update over de verschillende acties.

Aanpak energiearmoede

Nieuw: Energiespreekuur bij het Energieloket

Afgelopen winter zagen we dat de energieprijzen flink stegen. Daardoor belandden sommige huishoudens in geldproblemen. Om de energiekosten omlaag te krijgen, is in juli 2023 het 'energiespreekuur' van start gegaan. Tijdens het energiespreekuur kunnen huishoudens met geldproblemen vragen stellen, zoals: 'Waar bestaat mijn energierekening eigenlijk uit?' en 'Waar kan ik nog op besparen?'. Het energiespreekuur is iedere woensdagmiddag bij het Energieloket Buren in het gemeentehuis in Maurik. Dit is een samenwerking tussen schuldhulpverlening en het Energieloket. Op dit moment wordt deze groep inwoners via schuldhulpverlening op de hoogte gebracht. Later vindt een evaluatie plaats en wordt de doelgroep vergroot, mits de capaciteit dit toelaat.

Start: EnergieVitaal

In 2022 heeft de gemeente Buren geld vanuit het Rijk en een extra bijdrage van de gemeenteraad ontvangen om een start te maken met een energiearmoede aanpak. Met deze gelden zijn twee pilots gestart. Tijdens de pilot in Ingen gingen energiecoaches en klussers van Energie Samen Rivierenland (ESR) en de WoonWijzerWinkel langs bij huurders van Thius. Zij gaven gratis advies en brachten kleine energiebesparende maatregelen aan. Daarna volgden nog twee pilots met het E-Team in Beusichem en Zoelmond: vrijwilliger uit deze dorpen bezochten kwetsbare huishoudens om gratis kleine energiebesparende producten aan te brengen. Beide pilots leverden mooie resultaten op. Helaas lukte het niet om de pilot E-Team verder uit te breiden, omdat er te weinig aanmeldingen kwamen voor de uitbreiding van het E-Team. Daarom gaan we de pilot in Ingen verder uitbreiden naar de andere kernen met de aanpak 'EnergieVitaal'.

In het traject van 'EnergieVitaal' worden huurders, maar ook woningeigenaren die financieel kwetsbaar zijn en hoge energiekosten hebben. Ook wordt bij de uitvoering gezocht naar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, die als energiecoach of klusser aan de slag kunnen gaan.

Via lokale instanties en kanalen zoeken we naar vrijwilligers die zich voor de langere termijn willen inzetten als buurtenergiecoaches. ESR ondersteunt deze vrijwilligers in de uitvoering van de structurele aanpak. De buurtenergiecoaches krijgen een training om andere inwoners advies te kunnen geven bij het omlaag brengen van de energierekening via gedragstips en kleine woningaanpassingen.

Ook verkennen we de mogelijkheden van een witgoedregeling binnen dit project, dit in samenhang met de uitvoering van het amendement 'Bestaanszekerheid'. Het project start in oktober 2023. Op 26 september vond een integrale kick-off plaats. Daar waren verschillende lokale instanties, welzijnsorganisaties en interne betrokkenen vanuit sociaal domein. Zij hielpen onder andere mee om in kaart te brengen welke huishoudens het meest geholpen zijn met energiebesparende maatregelen. Deze partijen gaven aan mensen actief door te verwijzen naar EnergieVitaal of de gemeente en als dat nodig is, bij de hand te nemen en zo verder te helpen.

Door deze samenwerking hopen we zoveel mogelijk kwetsbare inwoners in beeld te krijgen en te helpen.

Verduurzaming maatschappelijke organisaties

Na de eerste ronde energiecompensatie (eind 2022) voor maatschappelijke instellingen binnen Buren is er een tweesporenbeleid vastgesteld:

- Het eerste spoor bestond uit een tweede ronde energiecompensatie over het eerste kwartaal van 2023.
- Het tweede spoor gaat over het stimuleren van verduurzaming.

Om dorpshuizen en sportverenigingen daartoe aan te zetten, konden zij vanaf eind mei dit jaar een gratis energiescan aanvragen bij Klimaat Klaar Gelderland of Sportief Opgewekt. Naast de energiescan begeleiden deze twee partijen de maatschappelijke instellingen in het verdere verduurzamingsproces.

Minimaal € 3.500 beschikbaar per aanvrager

Om de voorgestelde maatregelen uit de energiescan uit te voeren, kunnen de maatschappelijke instellingen een startsubsidie aanvragen. Voor iedere aanvrager is tenminste € 3.500 beschikbaar. De maximale hoogte van de subsidie is afhankelijk van het totaal aantal aanvragers. De subsidie kan indien mogelijk gestapeld worden met andere subsidies (van andere overheden).

Omdat de energiescans niet allemaal afgerond zijn voor het aflopen van de aanvraagperiode voor de subsidie, heeft het college besloten deze termijn te verlengen tot en met 31 oktober 2023. Op die manier worden zoveel mogelijk maatschappelijke instellingen in staat gesteld maatregelen uit de energiescan door te voeren en daarmee de energierekening beter te beheersen.

De organisaties die een energiescan hebben aangevraagd zijn per mail op de hoogte gesteld van de verlengde aanvraagperiode. Meer informatie www.buren.nl/verduurzamen.

Tentoonstelling verduurzaming monumenten en historische panden

Het verduurzamen van monumenten en andere historische gebouwen vraagt om maatwerk. Er kan vaak meer dan gedacht, zolang we de cultuurhistorische waarde van het pand respecteren.

[De tentoonstelling van Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed](#) geeft informatie over wat er kan én hoe verduurzaming in zijn werk gaat. Denk aan mogelijkheden voor isoleren, ventileren, verwarmen en opwekken van energie. De tentoonstelling komt op initiatief van raadslid Jan Keuken naar stadje Buren en is gratis te bezoeken.

U vindt de tentoonstelling van 2 december 2023 t/m eind januari 2024 in het Weeshuis, Weeshuiswal 9 in Buren. Deze tentoonstelling is vooral interessant voor monumenteigenaren of eigenaren van historische panden. We nodigen u graag uit voor de feestelijke opening op zaterdag 2 december om 15.00 uur.

Afbeelding 1: Foto van RCE / Dirk Verwoerd

NK Tegelwippen: tegeltaxi op 13 oktober

In 2023 doen wij voor de tweede keer mee met het NK tegelwippen. Tijdens het NK tegelwippen strijdt Buren tegen Culemborg door tegels te vervangen door groen.¹ Beide wethouders benadrukken in [een filmpje](#) dat vooral de inwoners hiermee de winnaars zijn, omdat met deze maatregelen echt een verschil gemaakt kan worden in het omgaan met de veranderingen in het klimaat. Zo kan in een versteende tuin de temperatuur 5 graden hoger oplopen dan in een groene tuin. In warme zomers kan dit een belangrijk verschil zijn. Ook stroomt het regenwater sneller weg in een tuin met weinig tegels. Er is daardoor minder kans op wateroverlast.

Op vrijdag 13 oktober rijdt de tegeltaxi rond in gemeente Buren. We halen gratis tegels op bij inwoners thuis. Tijdens de vorige ronde in april zijn 3.748 tegels opgehaald. Daarmee staan wij op plek 32 van de 106 kleine deelnemende gemeenten. Culemborg verslaat wordt lastig worden: zij lopen een kleine 20.000 tegels op ons voor. Maar ook met minder tegels, hebben we veel impact gemaakt in Buren!

Meer informatie kunt u vinden op www.buren.nl/tegelwippen.

Groen het op Burens Initiatievenfestival

Tijdens het Burense initiatievenfestival op 2 september in Maurik waren lokale ondernemers Van Hoorn Hoveniers en Simply Sedum aanwezig. Zij gaven bezoekers informatie over het vergroenen van daken en tuinen. Zo wisten zij bezoekers te vertellen dat zonnepanelen goed gecombineerd kunnen worden met een sedumdak en dat de bodem erg belangrijk is voor een groene en biodiverse tuin. Ook stichting Steenbreek was aanwezig om vragen te beantwoorden over het aanpassen van de woonomgeving aan droogte, hitte en wateroverlast. Inwoners maakten na hun bezoek aan de stand kans op een regenton. Met een verloting kon één van de bezoekers direct aan de slag om de droogte in eigen tuin aan te pakken.

¹ Zie ook het interview met wethouders Bijvoet en De Bas bij SRC (<https://fb.watch/nkbozR0Q0r/>).

Voortgang SPUK GALA

Op dinsdag 19 september 2023 heeft het college het plan van aanpak Brede SPUK/GALA-regeling² vastgesteld. Dit plan van aanpak is de basis voor de besteding van de middelen die beschikbaar worden gesteld vanuit de Brede SPUK/GALA-regeling. Deze middelen worden ingezet voor de lokale uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Het GALA omvat afspraken over het bereiken van een gezonde generatie in 2040:

Weerbare, gezonde mensen die opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving met een sterke sociale basis.

Ruim 4 ton voor de uitvoering

Buren ontvangt de komende 4 jaar ruim € 400.000 per jaar voor de uitvoering van de 15 programma's. Inhoudelijk is het GALA een goede aanvulling op de ontwikkelingen binnen:

- het sociaal domein in Buren;
- het coalitieakkoord;
- de visie 'kansen pakken',
- het transformatieprogramma sociaal domein en;
- het integraal sport- en gezondheidsbeleid Buren Beweegt.

Het plan van aanpak is een plan op hoofdlijnen. De komende tijd werken we aan een concreter uitvoeringsplan, die wordt opgesteld met onze samenwerkingspartijen. Dit plan gaat inzichtelijk maken wat we per programma al doen, willen gaan doen, met wie we dat gaan doen en hoe we de besteding voor ons zien.

Geld geen garantie

Geld is geen garantie om wat er in het plan van aanpak staat ook te kunnen realiseren. Een belangrijke voorwaarde is de juiste capaciteit en voldoende inzetbaarheid van mensen, zowel binnen onze organisatie als binnen die van onze partners. Wij zullen u regelmatig op de hoogte houden van de voortgang.

Buren Beweegt!

Nieuwsflits Buren Beweegt!

Wij houden u graag op de hoogte van de werkzaamheden van onze JOGG-regisseurs en buurtsportcoaches. Zij doen dit met de nieuwsflits Buren Beweegt! Waarin zij terugblikken en vooruit kijken op activiteiten en evenementen in het kader van Buren Beweegt! De nieuwsflits wordt opgesteld door de JOGG-regisseurs en buurtsportcoaches en verschijnt elk kwartaal.

Deze nieuwsflits is een terugblik op het tweede kwartaal en een vooruitblik op het derde kwartaal en is te vinden in de bijlage. De eerste nieuwsflits is eerder niet met u gedeeld, daarom wordt deze voor de volledigheid ook bijgevoegd.

Bijlagen:

- *Nieuwsflits Buren Beweegt!*
- *Nieuwsflits Buren Beweegt! Q1*

² Brede specifieke uitkering Gezond en Actief Leven Akkoord

Alle basisscholen krijgen een muurwatertappunt

We maken graag de gezonde keuze makkelijk! De komende tijd worden alle 13 Burense basisscholen voorzien van een muurwatertappunt. Op deze manier proberen we ook bij de jeugd het water drinken te stimuleren en makkelijker te maken. Zo hing wethouder Pieter Neven afgelopen woensdag tijdens de nationale kraanwaterdag het eerste tappunt op bij OBS Den Aldenhaag in Zoelen.

Ook de realisatie van een aantal openbare watertappunten op een aantal toeristische en/of druk bezochte plekken in Buren is in ontwikkeling. We houden u hiervan op de hoogte.

Besluit op de begroting 2024 GGD Gelderland-Zuid

Op 19 september 2023 heeft u van de GGD Gelderland-Zuid de brief ontvangen met de besluiten van het Algemeen Bestuur (AB) voor onder andere de programmabegroting 2024 (registratie D.164805). Hiervoor heeft u in juni 2023 een zienswijze afgegeven. In uw zienswijze heeft u aangegeven niet akkoord te gaan met de structurele lastenstijging van € 330.000 voor het versterken van de organisatieontwikkeling. Wij laten u weten dat het AB op 7 september heeft ingestemd om deze structurele bijdrage alleen voor 2024 toe te kennen. Wij informeren u hierover, omdat uw anders adviseert dan is besloten. U kunt dit terug lezen in de brief op pagina 2.

